

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. mai 2018
(OR. en)

9292/18

**Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0126 (NLE)**

**EDUC 203
JEUN 68
SOC 303
EMPL 240**

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 270 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU SOOVITUS kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 270 final.

Lisatud: COM(2018) 270 final

Brüssel, 22.5.2018
COM(2018) 270 final

2018/0126 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

{SWD(2018) 170 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu soovitusete ettepaneku eesmärk on tagada, et iga üliõpilase, praktikandi või õpilase puhul, kes on saanud õppimiskogemuse välismaal kas kvalifikatsiooni omandamiseks või õpirände raames, tunnustatakse seda kogemust edasiste õpingute eesmärgil automaatselt. See ei piira haridus- ja koolitusasutuse õigust teha otsuseid õppurite vastuvõtu suhtes.

Kõnealune eesmärk on peamine aspekt püüdluses liikuda 2025. aastaks Euroopa haridusruumi suunas, st saavutada selline „*Euroopa, kus õppimist ja teadustööd ei takista piirid; Euroopa kui maailmajagu, kus on tavaline viibida kas õppimise või töö tõttu muus liikmesriigis ja kus enamik inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt; maailmajagu, mille elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit ja selle mitmekesisust*“. Meie edasipüüdlik taotlus on võimaldada liikmesriikidel tõhustada ja kiirendada koostööd nendes mitmes valdkonnas ning niiviisi ergutada teisi, ELi mittekuuluvaid riike seda eeskuju järgima. Lisaks põhineb Euroopa haridusruum elukestval õppel, hõlmates kõiki vanuserühmi, õppeviise ning haridus- ja koolitusvaldkondi.

Nõukogu käesoleva soovitusete vastuvõtmisega kutsutakse liikmesriike kõigepealt üles võtma endale automaatse tunnustamise poliitiline kohustus. Neil palutakse rakendada tehnilist järkjärgulist lähenemisviisi, et suurendada usaldust üksteise haridus- ja koolitussüsteemide vastu. Selle lähenemisviisi puhul võetakse arvesse olukorda erinevates haridus- ja koolitusvaldkondades, kuna tunnustamismenetlused ja -vahendid on rohkem väljaarendatud kõrghariduses kui keskhariduses. Ettepanekus tuuakse esile tingimused, mis tuleb täita, et automaatne tunnustamine muutuks teostatavaks, samuti ELi vahendid, millega on võimalik toetada liikmesriike ning nende haridus- ja koolitusasutusi selle eesmärgi elluviimisel.

Õpiliikuvus suurendab asjatundlikkust ja kogemusi, mis on väga olulised, et inimesed osaleksid aktiivselt ühiskonnaelus ja tööturul. Õpiliikuvus võib soodustada ka tööjõu liikuvust ja niiviisi aidata kaasa paremale elatustasemele jõudmisele ning üksikisikute ja majanduse vastupidavuse suurendamisele. Programmi „Erasmus+“¹ hiljutisel vahehindamisel teatati õpiliikuvuse positiivsest mõjust õppijate enesekindlusele, sõltuvusele, sotsiaalsele kapitalile ja tööle üleminekule. Üleilmastuva hariduse ja tööhõive kontekstis on hädavajalik, et õppijad saaksid parimal võimalikul moel kasutada ära kõiki õppimisvõimalusi kogu ELis. Paraku et tunnustata praegu kvalifikatsioone ja välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundeid automaatselt ning see pidurdab õpiliikuvust.

Käesoleva ajani on selle valdkonna ainuke õiguslik dokument kõrgharidustunnistuste ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate tunnistuste Euroopa regioonis tunnustamise konventsioon (tunnistuste tunnustamise Lissaboni konventsioon),² mille töötasid välja Euroopa Nõukogu ja UNESCO ning mis võeti vastu 1997. aastal. Selle on ratifitseerinud 53 riiki³. Selles käsitletakse nii keskkooli kui ka kõrgkooli lõpetamisel omandatud kvalifikatsioone. Euroopa kõrgharidusruumis kõrghariduse kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine on ka üks Bologna protsessi peamisi eesmärgi. Bologna protsess⁴ käivitati 1998. aastal ja selles osaleb 48 riiki, sealhulgas kõik ELi liikmesriigid. 2012. aasta Bukaresti kommünikeega seadsid ministrid automaatse tunnustamise oma pikaajaliseks eesmärgiks.

¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_et.

² https://www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/lrc_en.asp.

³ Kõik liikmesriigid, välja arvatud Kreeka.

⁴ <http://www.ehea.info/>.

Seda eesmärki kinnitati taas 2015. aasta Jerevani kommünikees,⁵ milles ministrid kohustasid tagama, et „[...] kvalifikatsioone tunnustatakse automaatselt samaväärselt asjakohaste siseriiklike kvalifikatsioonidega“, kuid tõelised edusammud on paraku endiselt aeglased või olematud.

Kõrghariduses on ikka veel liiga palju selliseid juhtumeid, mil keerukad, kallid ja aeganõudvad tunnustamismenetlused tõkestavad õppijate vaba liikumist. Mõnel juhul võivad sellised menetlused võtta mitu kuud ja olla väga kulukad,⁶ ning raskustele, millega õppijatel tuleb rinda pista, lisanduvad veel järjekindlusetus ning läbipaistvuse puudumine. Selle üks põhjuseid on see, et tunnustamisotsused jäetakse sageli selle kõrgkooli otsustada, kuhu õppija soovib astuda, ning kõrgkoolide tavad on erinevad ja puudub kriteeriumide ühtsus.

Üldkeskhariduses on nii keskharidustunnistuste kui ka välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite vastastikuse tunnustamise protsessid vähe välja arendatud. Ühes liikmesriigis kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide omanikel puudub tihti kindlustunne, kas neil on juurdepääs kõrgharidusele mõnes teises liikmesriigis. Lisaks see, et kui lühemate välismaal veedetud õppeperioodide tunnustamisega ei teki probleeme, siis kolmest kuust kuni ühe aasta kestva ajavahemiku tunnustamisega seotud ebaselgus on endiselt suur probleem. See avaldab negatiivset mõju kõrgharidust omandama hakkavate inimeste õpiliikuvusele,⁷ ja samuti keskhariduse tasandil. Kuna programmi „Erasmus+“ alla kuuluva tulevase põlvkonna puhul suureneb õpilaste liikuvus keskhariduse tasandil veelgi, muutuvad tunnustamisküsimused sel tasandil veelgi olulisemaks.

Kutsekeskhariduses ja -õppes on õpiliikuvuse tunnustamine paremini välja arenenud. Sellised õppijad saavad kasutada vahendeid, mille abil nende koduriigi õppeasutus saab nende õpiväljundeid tunnustada. Teisest küljest ei ole kutsekeskhariduse ja -õppe lõpetajatel, kellel on juurdepääs kõrgharidusele oma koduriigis, kindlust, et neil on samasugune juurdepääs kõrgharidusele teistes liikmesriikides, kuna liikmesriikide tavad on erinevad. Sellisel ebakindlusel on selgelt negatiivne mõju õpiliikuvusele.

Märkimisväärseid edusamme on siiski tehtud liikmesriikide rühmade vahel, kes on tulnud kokku, et sõlmida automaatse tunnustamise kokkuleppeid. Üks näide on Beneluxi⁸ riikide otsus automaatse tunnustamise kohta, mis kirjutati alla 25. jaanuaril 2018 ja mis hõlmab kõiki kõrgharidusega seotud kvalifikatsioone – alates lühiajaliste programmide tunnistustest kuni doktorikraadini välja. Sarnased kokkulepped on sõlmitud Põhjamaade vahel⁹ ja üks kokkulepe ootab allkirjastamist 2018. aastal Balti riikide¹⁰ vahel. Mõlemad neist hõlmavad keskhariduse tunnistusi, mis võimaldavad juurdepääsu kõrgharidusele. Lisaks tunnustavad mõned liikmesriigid, nagu Austria ja Itaalia, automaatselt keskhariduse omandamise ning sellega seotud koolituse ajal mis tahes riigis veedetud õppeperioodide õpiväljundeid.

Positiivne näide liikmesriikidevahelisest koostööst seoses kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate keskhariduse tunnistuste tunnustamisega on Euroopa küpsustunnistus – Euroopa koolide antav diplom¹¹. Euroopa küpsustunnistuse omanikel on samad õigused ja

⁵ <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/files/YerevanCommuniqueFinal.pdf>

⁶ Integratsioonitegevus, majanduskoostöö ja -arengu korraldamine (2017): <http://www.oecd.org/migration/making-integration-work-humanitarian-migrants-9789264251236-en.htm>.

⁷ See kehtib nii lühikese perioodiga kui ka bakalaureuse tasandi suhtes.

⁸ Belgia, Luksemburg, Madalmaad.

⁹ Island, Norra, Rootsi, Soome ja Taani.

¹⁰ Eesti, Leedu, Läti.

¹¹ Euroopa koole juhatakse kõikide ELi liikmesriikide ja ELi vahelises koostöös vastavalt Euroopa koolide põhikirja konventsioonile, *EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3–14*.

eelised mis teistel vastava riigi keskkooli lõputunnistuse omanikel, sealhulgas sama õigus mis vastava riigi samaväärse kvalifikatsiooniga isikutel astuda mis tahes liikmesriigi kõrgkooli.

Nõukogu soovitusel käesoleva ettepaneku lisandväärtus on viia neile näidetele tuginedes automaatne tunnustamine kõikidesse ELi liikmesriikidesse. Käesoleva ettepanekuga toetatakse liikmesriike ning nende haridus- ja koolitusasutusi automaatse tunnustamise elluviimisel, kuid samas austatakse seda, et liikmesriigid vastutavad oma haridus- ja koolitussüsteemide eest. See oluline samm Euroopa haridusruumi loomise suunas võib hiljem motiveerida tegema edusamme teistes valdkondades, näiteks geograafiliselt laiemas Euroopa kõrgharidusruumis.

Nõukogu käesoleva soovitusel tähenduses on kvalifikatsioonide automaatne tunnustamine ühe liikmesriigi antud kvalifikatsiooni omanike õigus taotleda võimalust osaleda mis tahes teises liikmesriigis toimivas haridus- või koolitusprogrammis, ilma et neil oleks vaja läbida eraldi tunnustamismenetlust. Välismaal veedetud õppeperioodi õpiväljundite automaatset tunnustamist käsitatakse kui õigust, mille kohaselt ühes liikmesriigis veedetud õppeperioodi õpiväljundeid tunnustatakse mis tahes teises liikmesriigis, kui õpiväljundid on nõuetekohaselt dokumenteeritud. Käesolevas dokumendis kasutatud mõistete sõnastik on esitatud lisas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Nõukogu soovitusel ettepaneku tegemine seoses kõrgkoolidiplomide ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpitulemuste automaatse vastastikuse tunnustamise edendamiseks oli üks olulisemaid aspekte Euroopa Komisjoni panuses ELi juhtide kohtumisse, mis toimus Göteborgis 17. novembril 2017. Kõnealune panus oli komisjoni teatis „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“¹². See on tihedalt seotud püüdlusega luua 2025. aastaks Euroopa haridusruum ning see kiideti heaks Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2017. aasta järeldustega,¹³ milles kutsuti üles jätkama tööd, et „edendada asjakohases raamistikus liikmesriikide koostööd kõrghariduse diplomite ja keskkooli lõputunnistuste vastastikuse tunnustamise alal“.

Automaatse vastastikuse tunnustamisega seotud töö edendab ka tegevust sellises prioriteetses valdkonnas nagu „oskuste ja kvalifikatsiooni läbipaistvus ja tunnustamine, et hõlbustada õpiliikuvust ja töötajate liikuvust“, nagu on toodud välja nõukogu ja komisjoni 2015. aasta ühisaruandes hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku rakendamise kohta¹⁴.

Euroopa Liidu haridus- ja koolituspoliitika raames saab kvalifikatsioonide ja välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamisega seonduv töö tugineda mitmele alusele, sealhulgas järgmistele:

- (a) nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitus, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku, mille eesmärk on parandada inimeste kvalifikatsioonide läbipaistvust, võrreldavust ja kaasaskantavust. Soovitusel loodi ühine võrdlusraamistik kaheksa kvalifikatsioonitaseme jaoks, mida väljendatakse õpiväljundite kaudu. Mida suurem on taseme number, seda rohkem on oskusi. Osutatud süsteem on teisendamisevahend mitmesuguste kvalifikatsioonisüsteemide ja -tasemete vahel. Liikmesriigid on arendanud välja või arendavad välja õpiväljunditel

¹² COM(2017) 673 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>.

¹³ EUCO 19/1/17 REV 1: <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>.

¹⁴ 2015/C 417/04. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:52015XG1215%2802%29>.

põhinevad siseriiklikud kvalifikatsiooniraamistikud ja seostavad need elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;

- (b) Europassi otsus,¹⁵ milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku ning millega luuakse ulatuslik ja koostalitlusvõimeline vahendite ning teabe raamistik, eelkõige seoses tööjõu liikuvuse ja õpiliikuvusega;
- (c) komisjoni 17. jaanuari 2018. aasta ettepanekuga, mis käsitleb nõukogu soovitud võtmepädevuste kohta elukestvas õppes,¹⁶ uuendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2006. aasta detsembri soovitud võtmepädevuste kohta elukestvas õppes¹⁷. Selles soovitatakse toetada ja edasi arendada võtmepädevuste hindamist ning valideerimist, et inimestel oleks võimalik oma pädevusi tunnustada lasta ja kas täielikult või vajaduse korral osaliselt kvalifikatsioon saada;
- (d) Nõukogu 2012. aasta detsembri soovitus mitteformaalse ja informaalsete õppe valideerimise kohta,¹⁸ milles kutsuti liikmesriike üles määrama 2018. aastaks kindlaks mitteformaalse ja informaalsete õppe valideerimise meetmed;
- (e) kvaliteedi tagamise protsessid, mis võimaldavad Euroopa kõrgharidussüsteemidel tõendada kvaliteeti ja suurendada läbipaistvust, aidates niiviisi suurendada vastastikust usaldust ning tunnustada paremini kvalifikatsioone, programme ja teisi korraldusi. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta soovitusel edasise koostöö kohta kõrghariduse kvaliteedi tagamisel¹⁹ toetavad komisjon ja liikmesriigid koostööd kõrgkoolide, kvaliteedi tagamise ja akrediteerimise asutuste, pädevate asutuste ning teiste selles valdkonnas tegutsevate asutuste vahel. Usaldamise ja tunnustamise alusteks on Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste ühine komplekt, mis töötati välja Bologna protsessi raames, ning kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register,²⁰ mis pakub usaldusväärset teavet kvaliteedi tagamise asutuste kohta, mis on ilmutanud kõnealuste standardite ja suuniste kindlat järgimist;
- (f) Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas,²¹ mis kiideti heaks 2009. aastal ja mis toetab kvaliteedi tagamise korralduse parandamist kutsehariduse ja -õppe programmides. See aitab suurendada läbipaistvust ning niiviisi ka usaldust liikmesriikide kutsehariduse ja -õppe programmide suhtes;
- (g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta soovitus Euroopa kutsehariduse ja -koolituse arvestuspunktide süsteemi (ECVET) loomise kohta,²² mis hõlbustab õpiväljundite tunnustamist vastavalt siseriiklikele õigusaktidele, sealhulgas

¹⁵ Selle kiitis 14. märtsil 2018 heaks Euroopa Parlament ja 12. aprillil 2018 liikmesriigid.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.

¹⁷ 2006/962/EC: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32006H0962>.

¹⁸ 2012/C 398/01: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32012H1222(01)).

¹⁹ 2006/143/EC: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32006H0143>.

²⁰ 18 liikmesriiki kasutatavad kvaliteedi tagamise asutusi, mis on registreeritud kvaliteedi tagamise Euroopa registris.

²¹ 2009/C 155/01: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2009.155.01.0001.01.ENG.

²² 2009/C 155/02: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=OJ%3AC%3A2009%3A155%3ATOC>.

selliste vahendite kaudu nagu koolituslepingud ja vastastikuse mõistmise memorandumid.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Toetades kvalifikatsioonide ja Euroopa Liidus veedetud õppeperioodide õpiväljundite tunnustamise parandamist ja niiviisi suurendades ka juurdepääsuvõimalusi haridusele, koolitusele ja tööhõive liikuvusele, aitab käesolev ettepanek kaasa töökohtade loomist ja majanduskasvu edendamist käsitleva komisjoni prioriteedi²³ elluviimisele.

Lisaks on käesolev ettepanek kooskõlas Rooma deklaratsiooniga,²⁴ milles kutsutakse üles looma sellist liitu „*kus noored saavad parima hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kogu kontinendil*“.

See oleks panus ka Euroopa sotsiaalõiguste samba²⁵ esimesse põhimõttesse, mille kohaselt on „*[i]gaühel õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule*“.

Lisaks on käesolev ettepanek kooskõlas 2018. aasta tööhõivepoliitika 7. suunisega,²⁶ mille kohaselt „*[t]uleks edendada õppijate ja töötajate liikuvust, et parandada töölase konkurentsivõimega seotud oskusi ja kasutada täiel määral ära Euroopa tööturu võimalused. Tuleks kõrvaldada liikuvusega seotud haridus- ja koolitusvaldkonna [---] ja kvalifikatsioonide tunnustamise takistused.*“

See on kooskõlas komisjoni uue oskuste tegevuskavaga²⁷ ja kolmandate riikide kodanike lõimimise tegevuskavaga,²⁸ milles tunnustatakse vajadust täiendavate meetmete järele, et soodustada ELis elavate kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamist ning õpiliikuvust. See on kooskõlas ka uuesti sõnastatud direktiiviga üliõpilaste ja teadlaste kohta,²⁹ mille eesmärk on soodustada kolmandate riikide teadlaste ja üliõpilaste ELi-sisest liikuvust.

Lisaks on ettepanek kooskõlas komisjoni teatisega „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piiriladel“,³⁰ milles julgustatakse liikmesriike kaaluma tõsiselt iga naabriga suuremat kooskõlastamist, enamat vastastikust tunnustamist ja tihedamat tegevuste ühitamist.

²³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment_et.

²⁴ <http://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/>.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_et.

²⁶ COM(2017) 677 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0677>.

²⁷ COM(2016)381 final: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-381-ET-F1-1.PDF>.

²⁸ COM(2016)377 final: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (uuesti sõnastatud): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32016L0801>.

³⁰ COM(2017) 534 final: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/com_boosting_borders.pdf.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Algatus on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 165 ja 166. Artiklis 165 on sätestatud, et liit aitab kaasa kvaliteetse hariduse arendamisele, soodustades koostööd liikmesriikide vahel ning vajaduse korral toetades ja täiendades nende tegevust, samal ajal täielikult austades liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse eest. Eelkõige kutsutakse artikli 165 lõikes 2 liitu selgesõnaliselt üles tegutsema, et „*ergutada õppijate ja õpetajate liikuvust, muu hulgas kaasa aidates diplomite ja õpiaja akadeemilisele tunnustamisele*“.

Artiklis 166 on sätestatud, et liit rakendab kutseõppepoliitikat, mis toetab ja täiendab liikmesriikide meetmeid, samal ajal täielikult austades liikmesriikide vastutust kutseõppe sisu ja korralduse eest.

Algatusega ei tehta ettepanekut laiendada ELi reguleerimispädevust ega panda liikmesriikidele siduvaid kohustusi. Liikmesriigid otsustavad riigi oludele vastavalt, kuidas nad käesolevat nõukogu soovitusi rakendavad.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Soovituse ettepaneku eesmärk on olemuselt riikidevaheline. Vaja on täiendavat koostööd liikmesriikide vahel, liikmesriigid üksi ei suuda kavandatud soovituse eesmärgi piisavalt saavutada ja kavandatud soovituse eesmärgi saab seepärast paremini saavutada liidu tasandil.

Kuigi tunnistuste tunnustamise Lissaboni konventsiooniga ja Bologna protsessi raames võetud kohustustega on nähtud ette automaatse vastastikuse tunnustamise raamistik ning liikmesriikide väiksemate rühmade vahel on mõned piirkondlikud kokkulepped, esineb liiduülese täieliku automaatse tunnustamise puhul endiselt tõkkeid.

• Proportsionaalsus

Ettepanekuga nähakse ette järkjärguline lähenemisviis liikmesriikidevahelise automaatse vastastikuse tunnustamise saavutamiseks. Väljapakutud soovitus ei lähe oma eesmärkide saavutamiseks vajalikult kaugemale, niivõrd kui see on mittesiduv vahend, mis jätab iga liikmesriigi automaatse vastastikuse tunnustamise suunas liikumisel asjakohase lähenemisviisi eest ise vastutama.

• Vahendi valik

Et panustada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 165-166 nimetatud eesmärkide saavutamisele, on kõnealuse lepinguga ette nähtud, et nõukogu peab komisjoni ettepaneku alusel võtma vastu soovitusi.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata.

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Tagamaks, et käesoleva ettepanekuga kõige rohkem seotud sidusrühmad saaksid anda oma panuse ja jagada oskusteavet ning täiendada komisjoni selle valdkonna tõendusbaasi, korraldab komisjon liikmesriikide ja sidusrühmade sihtotstarbelise veebipõhise

konsulteerimise³¹. Laekus ligikaudu 1 000 vastust kvalifikatsioonide tunnustamise, hariduse ja teadusuuringute valdkondades tegutsevatest eraisikutelt ning organisatsioonidelt kogu Euroopast ja kaugemaltki.

Vastajate sõnul on täieliku automaatse vastastikuse tunnustamise saavutamise peamised takistused järgmised: läbipaistvuse puudumine, erinevad eeskirjad ja menetlused; õpiväljundite võrreldavuse puudumine; pikad ja keerukad haldusmenetlused ning keele- ja tõlkemured. Konsultatsioonide käigus saadi kinnitust, et tunnustamise tagamiseks vajalik raamistik ja ELi vahendid on olemas, kuid nende täielikuks rakendamiseks on vaja täiendavat tuge, et suurendada vastastikust usaldust Euroopa haridusruumis. Asjakohast tegevust toetati suurel määral nii ELi kui siseriiklikul tasandil. Ka konsultatsioonidel avaldati nõukogu ambitsioonikale soovitusel toetust.

Neid tulemusi kinnitati täiendavalt erikoosolekul, kus sidusrühmad ja liikmesriikide esindajad kinnitasid uuesti, et nõukogu soovitus peab olema ambitsioonikas ning selles tuleb seada selge eesmärk saavutada kvalifikatsioonide automaatne vastastikune tunnustamine. Nad soovitasid lisada viited ka alternatiivsetele võimalustele, nagu eelneva õppimis- ja töökogemuse tunnustamine ning sotsiaal-majanduslikult ebasoodsa olukorra lahendamise abinõude arvestamine. Lisaks tuleks uurida digilahenduste võimalusi, nagu plokiahel ja tehisintellekt.

Peale selle korraldas komisjon mitu konsulteerimisvooru riiklike akadeemilise tunnustamise keskuste võrgustikuga, liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonna ja Türgi tunnustamisasutuste võrgustikuga ning riiklike akadeemilise tunnustamise ja liikuvuse infokeskuste Euroopa võrgustikuga, kuhu kuuluvad kõik tunnustuste tunnustamise Lissaboni konventsiooni osalised. Nad avaldasid toetust liidu tegevusele kõnealuses valdkonnas, rõhutasid tunnustuste tunnustamise Lissaboni konventsiooni rakendamise ja Bologna protsessi struktuuride järgimise olulisust ning kvaliteedi tagamise ülitähtsat osa vastastikuse usalduse suurendamisel. Nad osutasid ka kvalifikatsioonide usaldusväärsete andmebaaside vajadusele, eelkõige keskhariduse ning kutsehariduse ja -õppe puhul, Lisaks soovitasid nad suurendada tunnustamisasutuste suutlikkust ja kaaluda nende kohustuste laiendamist, et kaasata hariduse ning koolituse teisi valdkondi.

Nendele konsultatsioonidele järgnesid täiendavad arutelud, mida peeti koosolekutel kõrgkoolide rektorite ja koolide direktoritega. Kutsehariduse ja -õppe valdkonna direktoreid konsulteeriti kirjalikult.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Bologna protsessi ja tunnustuste tunnustamise Lissaboni konventsiooni³² kontekstis korraldatud mitmes uuringus rõhutati jätkuvaid väljakutseid ja tunnustamismenetluste järjekindlusetust. Muu hulgas soovitati parandada asjakohaseid menetlusi ja vajaduse korral töötada välja siseriiklikud õigusaktid. Ekspertid soovitasid pakkuda tuge kvalifikatsioonide hindajatele, et lühendada tunnustamisotsustele ja edasikaebustele kuluvat aega. Lisaks soovitati parandada akadeemilist õiendit, et täiustada selle viiteid õpiväljundite kohta, ning uurida piirkondlikul alusel süsteemi tasandil tunnustamise võimalust. Enamik Bologna protsessil kindlaks määratud soovitustest kiideti heaks 2015. aastal Bologna ministrite konverentsil.

³¹ Konsultatsioonide tulemused on esitatud käesolevale ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

³² 2015. ja 2018. aasta Bologna rakendamisaruanDED, 2015. aasta Euroopa kõrgharidusruumi automaatse tunnustamise teejuhtide rühma aruanne ja 2016. aasta aruanne tunnustuste tunnustamise Lissaboni konventsiooni mõju jälgimise kohta.

Komisjoni eelnevates uuringutes (kuhu olid kaasatud ka liikmesriigid ja sidusrühmad) kvalifikatsioonide tunnustamise kohta rõhutati vähest teadlikkust tunnustamisvahenditest ning vajadust igat liiki hariduse ja koolituse tunnustamissüsteemi järele. Jõuti järeldusele, et oma kvalifikatsiooni teises liikmesriigis tunnustada laskmine põhjustas õppijatele endiselt muret.

Euroopa Kultuuridevahelise Õppe Liit esitas 2018. aastal ülevaate välismaal veedetud õppeperioodide tulemuste tunnustamisega seotud õigusnormidest ja teistest siseriiklikest tingimustest. Ülevaates kinnitati õigusnormide suuri erinevusi (seal, kus need olemas on) ja erinevaid tavaid, mis põhjustavad liikmesriikide keskkooliõpilastele ebavõrdseid liikuvuse võimalusi.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku mõju ei hinnatud, arvestades tegevuse eesmärki toetada liikmesriikide algatusi, kavandatud meetmete vabatahtlikkust ning eeldatava mõju ulatust. Selle asemel kasutati ettepaneku koostamisel varasematest uuringutest, liikmesriikide konsulteerimisest ja sihtotstarbelistest konsultatsioonidest pärit teavet.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Liikmesriigid kohustuvad töötama välja algatused, mis vastavad Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 8, milles on öeldud, et igal inimesel on õigus oma isikuandmete kaitsele, et selliseid andmeid tuleb töödelda asjakohaselt ning kindlaksmääratud eesmärkidel ja asjaomase isiku nõusolekul või muul seaduses ettenähtud õiguslikul alusel ning et igal inimesel on õigus tutvuda tema kohta kogutud andmetega ja nõuda nende parandamist.

Käesolev nõukogu soovitus ettepanek võimaldab parandada kvalifikatsioonide tunnustamist ning aitab seega kohaldada artiklit 14, milles käsitletakse õigust haridusele ning kutseharidusele ja -õppele, ning artiklit 15, milles käsitletakse õigust teha tööd.

Meetmeid rakendatakse kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate ELi õigusaktidega, eelkõige direktiiviga 95/46/EÜ,³³ mis asendatakse 25. mail 2018 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679³⁴ füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus).

4. MÕJU EELARVELE

Käesolevas ettepanekus ettenähtud kohustuste eluviimisel soovitatakse kasutada olemasolevaid ELi rahastamisvahendeid, nt programmi „Erasmus+“ või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vastavalt vajadusele ning nende õiguslikule alusele ja olemasolevatele vahenditele.

ELi eelarvest ei ole vaja kasutada lisavahendeid ega vahendeid personali jaoks.

Lisaks, kõnealuse algatusega ei määrata ette mitmeaastase finantsraamistiku ja tulevaste programmide üle peetavate läbirääkimiste tulemusi.

³³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:et:HTML>.

³⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=ET>.

5. MUU TEAVE

• **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Liikmesriigid kohustuvad andma komisjonile kahe aasta jooksul alates käesoleva nõukogu soovitusel vastuvõtmisest ja seejärel regulaarselt aru selles sisalduvate meetmete rakendamise ja hindamise kohta ning komisjon annab nõukogule viie aasta jooksul alates käesoleva soovitusel vastuvõtmisest aru selle üldise rakendamise kohta, võttes aluseks liikmesriikide riiklikud aruanded, mis esitatakse neli aastat pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist.

Lisaks jälgitakse edusamme ja ka tekkivaid probleeme arutelude käigus, mis toimuvad valdkondliku koostööraamistiku „Haridus ja koolitus 2020“ töörühmades, kus arutletakse kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning keskkoolihariduse teemadel, õpitakse üksteiselt ja vahetatakse häid tavasid. Ilma, et see piiraks kokkulepet liikmesriikidega tulevaste töörühmade volituste kohta, toetab komisjon liikmesriike käesoleva nõukogu soovitusel rakendamisel ka pärast 2020. aastat.

• **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

• **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Nõukogu soovitusel ettepanekus soovitatakse järkjärgulist lähenemisviisi, millega aidatakse liikmesriikidel luua vajalikud tingimused edasiste õpingute eesmärgil tunnistuste automaatseks tunnustamiseks. Ettepanek tugineb kõrghariduses juba saavutatule, kuid ettepanekul on ambitsioonikam lähenemisviis, millel on ELi mõõde. See ei hõlma ainult kõrg-, vaid ka keskharidust, kutseharidust ja -õpet.

Punkt 1

Liikmesriike kutsutakse üles tagama, et kvalifikatsioone või välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundeid tunnustatakse automaatselt samadel alustel kui siseriiklikke kvalifikatsioone või õppeperioode.

Punktid 2–4

Kõrghariduses kutsutakse liikmesriike üles looma tingimusi, mis on vajalikud üksteise haridus- ja koolitussüsteemide suuremaks usaldamiseks. Lisaks kutsutakse neid üles arendama välja riiklike juhiseid, et toetada kõrgkoolides läbipaistvate vahendite kasutamist ja juurutamist.

Punktid 5–6

Keskhariduses kutsutakse liikmesriike üles looma tingimusi, mis on vajalikud üksteise haridus- ja koolitussüsteemide suuremaks usaldamiseks. Ühtlasi kutsutakse neid üles pakkuma riiklike suuniseid, edendama läbipaistvate kriteeriumide ja vahendite kasutamist, vahetama teavet koolihariduse kvaliteedi tagamise süsteemide kohta ning töötama välja kutsehariduse ja -õppe täiendavaid kvaliteedi tagamise vahendeid.

Punkt 7

Liikmesriike kutsutakse üles suurendama riiklike akadeemilise tunnustamise keskuste ja kvalifikatsioonide hindajate suutlikkust.

Punkt 8

Tunnistades seda, kui oluline on parandada alaesindatud rühmade jaoks õpiliikuvusele juurdepääsu võimalusi, kutsutakse liikmesriike üles uurima häid tavasid seoses eelneva õppimiskogemuse tunnustamisega ning üleminekutega haridus- ja koolitussektorite vahel.

Punktid 9–10

Liikmesriike kutsutakse üles täiendama tõendusbaasi, kogudes ja jagades andmeid tunnustamisjuhtumite kohta, ning andma komisjonile aru nõukogu käesoleva soovitusel elluviimise edusammude kohta.

Punktid 11–19

Komisjon toetab liikmesriike käesoleva nõukogu soovitusel elluviimisel järgmise kaudu:

- üksteiselt õppimine ja heade tavade vahetamine;
- vastavalt vajadusele eesmärgipärane toetamine;
- kasutajasõbralik veebipõhine teabeteenus keskhariduse tunnistuste jaoks, mis võimaldavad juurdepääsu kõrgharidusele;
- ELi läbipaistvusvahendite koostoimed, et parandada haridus- ja koolitussektorite vahelist koostööd ja liikuvust;
- digitehnoloogiliste lahenduste kasutusvõimaluste (sealhulgas plokiahel) uurimine, et hõlbustada automaatset tunnustamist;
- riiklike akadeemilise tunnustamise infokeskuste tegevusulatus laiendamise uurimine;
- liidu rahastamisvahendid ning
- aruandmine nõukogu käesoleva soovitusel elluviimise edusammude kohta.

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 165 ja 166,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Õpiliikuvus parandab teadmisi, oskusi, pädevust ja kogemusi, sealhulgas isiklikku ja sotsiaalset pädevust ning kultuurilist teadlikkust, ning kõik see aitab oluliselt osaleda aktiivselt ühiskonnaelus ja tööturul ning edendada Euroopa identiteeti.
- (2) Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“³⁵ esitas komisjon oma visiooni Euroopa teadusruumist 2025. aastal, kus piirid ei ole takistuseks õppimisele, ülikooliõpingutele ja teadusuuringutele, ning mille alla kuulub ka kava kaotada takistused kvalifikatsioonide tunnustamisel nii koolides kui ka kõrgkoolides.
- (3) Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2017. aasta järeldustes kutsuti liikmesriike, nõukogu ja komisjoni kooskõlas nende vastavate pädevustega jätkama tööd „koostöö edendamiseks liikmesriikidega kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste automaatseks vastastikuseks tunnustamiseks“³⁶.
- (4) Euroopa Nõukogu ja UNESCO on edasi arendanud kõrgharidustunnistuste ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate tunnistuste Euroopa regioonis tunnustamise 1997. aasta konventsiooni (tunnistuste tunnustamise Lissaboni konventsioon) mida ja loonud õigusliku raamistiku kõrgkoolidiplomite ja kõrgkooliõpingutele juurdepääsu võimaldavate keskkooli lõputunnistuste automaatseks vastastikuseks tunnustamiseks.
- (5) Euroopa kõrgharidusruumi haridusministrid seadsid 2012. aasta Bukaresti kommünikees pikaajalise eesmärgi võrreldavate akadeemiliste kraadide automaatseks tunnustamiseks. Riikide rajaleidjate rühm on uurinud edukalt viise, kuidas saavutada võrreldavate akadeemiliste kraadide automaatne tunnustamine, kuid eesmärk ei ole veel kaugeltki saavutatud.
- (6) Kutsehariduse ja -õppega tegelevad liikmesriikide ministrid võtsid endale 2002. aastal kohustuse osaleda Kopenhaageni protsessis, st aktiivse kootöö protsessis kvalifikatsioonide ja pädevuste tunnustamise edendamiseks.
- (7) Eriti oluline on tagada kvaliteeti, sest see aitab parandada läbipaistvust ja vastastikust usaldust. Seetõttu on oluline jätkata juba tehtud töö edasiarendamist Euroopa

³⁵ COM(2017) 673 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>.

³⁶ EUCO 19/1/17 REV 1: <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>.

kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste kontekstis ning Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.

- (8) Et hõlbustada õpiväljundite tunnustamist vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja liikuvusraamistikule, tuleks jätkata tööd Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi rakendamisel.
- (9) Nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitusel „Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas“³⁷ on seatud eesmärk suurendada läbipaistvust ning kvalifikatsioonide võrreldavust ja ülekantavust, seega lihtsustada nende tunnustamist.
- (10) Euroopa Parlamendi 20. aprilli 2012. aasta resolutsioonis Euroopa kõrgharidussüsteemide ajakohastamise kohta nõutakse ELilt ja selle liikmesriikidelt täiendavaid jõupingutusi, et tagada akadeemiliste kvalifikatsioonide tõhusam tunnustamine ja suurem ühtlustamine³⁸.
- (11) Üleilmastumise kontekstis on oluline, et üliõpilased saaksid kasutada võimalikult tõhusalt ära kõiki õppimisvõimalusi kogu Euroopas. Selle võimaldamiseks peaks ühe liikmesriigi pädeva asutuse poolt välja antud kvalifikatsioon kehtima igas liikmesriigis ja võimaldama juurdepääsu täiendavatele õppimisvõimalustele. See hõlmab ka kolmandate riikide kodanikke, kellel on ühe liikmesriigi poolt välja antud kvalifikatsioon ja kes liiguvad edasi teise liikmesriiki. Praegu kahjuks kvalifikatsioone ja välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundeid automaatselt ei tunnustata ning see pidurdab liikuvust. Üksnes kogu ELi hõlmav lähenemisviis diplomite automaatseks tunnustamiseks saab tagada vajaliku selguse ja järjepidevuse veel esinevate tõkete ületamisel.
- (12) Kõrghariduses on diplomite tunnustamise kord jäänud sageli ülemäära keerukaks või kulukaks ning liiga paljude liikuvate üliõpilaste edukalt saavutatud õpiväljundeid ei tunnustata täielikult. Mitu liikmesriiki on hakanud siiski diplomite automaatse tunnustamise poole liikuma, sealhulgas piirkondlike lepingute allakirjutamise kaudu. Need algatused võiksid olla eeskujuks kogu liitu hõlmava süsteemi loomisel.
- (13) Keskkhariduse tasandil puudub ühes liikmesriigis kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide omanikel tihti kindlustunne, kas neil on juurdepääs kõrgharidusele mõnes teises liikmesriigis. Mõned liikmesriigid ei tunnusta kvalifikatsioone, millega saavad juurdepääsu kõrgharidusele isikud, kellel on teise liikmesriigi kutsehariduse ja -õppe keskkhariduskvalifikatsioon. Lisaks see, et kui lühemate välismaal veedetud õppeperioodide tunnustamisega ei pruugi probleeme olla, siis kolmest kuust kuni ühe aastani kestva ajavahemiku tunnustamisega seotud ebaselgus on endiselt suur probleem.
- (14) Järkjärguline lähenemisviis aitab liikmesriikidel kehtestada tingimused, mille alusel võiks diplomite automaatne tunnustamine võimalikuks saada. Selle lähenemisviisi puhul toetatakse kõrghariduses ning kutsehariduses ja -õppes juba olemasolevatele vahenditele, kuid tõhustatakse nende kasutamist ja suurendatakse järk-järgult nende ulatust. Käivitatakse üldine teise taseme haridus ja koolitus; see on koostööprotsess, mis tekitaks vajaliku usaldustaseme liikmesriikide erinevate haridus- ja

³⁷ 2017/C 189/03: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32017H0615%2801%29>.

³⁸ P7_TA(2012)0139: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2012-139>.

koolitussüsteemide vahel. Käesoleva soovitusena nähakse ette liikmesriikide algatusi ja vabatahtlikult võetud kohustusi täiendav lähenemisviis.

- (15) Käesolev soovitus ei piira kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ja ühtlustatud koolituse miinimumnõudeid mitme kutseala puhul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta,³⁹ muudetud direktiiviga 2013/55/EL,⁴⁰

SOOVITAB KÄESOLEVAGA LIIKMESRIIKIDEL:

kooskõlas liikmesriikide ja Euroopa Liidu õigusaktidega ning vastavalt olemasolevatele vahenditele ja riigi oludele ning tihedas koostöös kõigi asjakohaste sidusrühmadega teha järgmist.

Kesksed põhimõtted

1. Kehtestada vajalikud meetmed, et saavutada 2025. aastaks kõrgkooli- ja keskkoolikvalifikatsioonide⁴¹ ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatne tunnustamine:
 - (a) ühes liikmesriigis omandatud kvalifikatsiooni kõrghariduse tasemel tunnustatakse teistes liikmesriikides automaatselt, et võimaldada juurdepääsu edasistele õpingutele, kahjustamata teiste kõrgkoolide õigust kehtestada konkreetsed kriteeriumid eri programmide jaoks;
 - (b) ühes liikmesriigis välja antud ja kõrgkooliõpingutele juurdepääsu võimaldavat keskkooli lõputunnistust tunnustatakse automaatselt, et võimaldada juurdepääsu kõrgharidusele teistes liikmesriikides, kahjustamata teiste kõrgkoolide õigust kehtestada konkreetsed kriteeriumid eri programmide jaoks;
 - (c) ühes liikmesriigis välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundeid kõrghariduse tasandil tunnustatakse automaatselt ja täielikult teistes liikmesriikides, kas õppelepingus kokku lepitu või hinnetelehe alusel või välismaal läbitud moodulite õpiväljundite alusel, nagu on kirjeldatud Euroopa arvestuspunktsüsteemi kursusekataloogis; ning
 - (d) ühes liikmesriigis keskhariiduse ja koolituse tasandil välismaal veedetud kuni ühe aastase õppeperioodi õpiväljundeid tunnustatakse täielikult teistes liikmesriikides, kui õppijal ei ole vaja korrata õppeprogrammi aastat oma päritoluriigis, tingimusel et omandatud pädevused on üldjoontes kooskõlas riiklikus õppekavas määratletud pädevustega.

³⁹ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32005L0036>.

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/55/EL, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust (EL) nr 1024/2012 siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (IMI määrus) (ELT L 354, 28.12.2013, lk 132): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32013L0055>.

⁴¹ Nõukogu käesoleva soovitusena nähakse ette liikmesriikide algatusi ja vabatahtlikult võetud kohustusi täiendav lähenemisviis. Nõukogu käesoleva soovitusena nähakse ette liikmesriikide algatusi ja vabatahtlikult võetud kohustusi täiendav lähenemisviis. Nõukogu käesoleva soovitusena nähakse ette liikmesriikide algatusi ja vabatahtlikult võetud kohustusi täiendav lähenemisviis. Nõukogu käesoleva soovitusena nähakse ette liikmesriikide algatusi ja vabatahtlikult võetud kohustusi täiendav lähenemisviis.

Kõrgharidus

2. Tunnistades, kui oluline on edendada läbipaistvust ja usaldust üksteise kõrgharidussüsteemide vastu diplomite automaatse tunnustamise saavutamiseks, oleks vaja täita järgmised tingimused:
 - (a) riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud või -süsteemid on seotud Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga ja vastavad Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistikule;
 - (b) kõrgharidussüsteemid on korraldatud kooskõlas Bologna protsessi struktuuridega, mis hõlmab kolmeastmelist raamistikku ja, kui liikmesriik seda kohaldab, siis ka lühikest tsükli; ning
 - (c) välist kvaliteedikindlust korraldavad sõltumatud kvaliteeditagamisasutused, mis on registreeritud kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa registris ja tegutsevad seega kooskõlas nii Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteeditagamise standardite ja suunistega kui ka Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikuga kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.
3. Koostöös riiklike akadeemilise tunnustamise infokeskustega, kõrgkoolide, kvaliteedi tagamise asutuste ja teiste peamiste sidusrühmadega tuleb välja töötada riiklikud suunised, et aidata kõrgkoolidel luua ning nõuetekohaselt ja tõhusalt rakendada järgmisi läbipaistvusvahendeid:
 - (a) ajakohastatud kursusekataloog, milles on kirjeldused kõigist kraadiõppeprogrammidest, õppeprotsessi üksikutest üksustest, teaduskraadide jaotuse tabelitest;
 - (b) kõigi kõrgkooli lõpetanute puhul akadeemilised õiendid, mis antakse välja automaatselt ja tasuta laialt kasutatavas keeles ja digitaalsel kujul; ning tagada, et
 - (c) tunnustamise läbipaistvuse kriteeriume kohaldataks järjepidevalt igas kõrgkoolis.
4. Anda kõrgkoolidele eksperdiabi riiklike suuniste rakendamisel ja kontrollida rakendamist.

Keskharidus- ja koolitus

5. Selleks et saavutada keskhariiduse kvalifikatsioonide automaatset tunnustamist, tuleb võtta endale kohustus edendada läbipaistvust ning tekitada usaldust üksteise keskhariidus- ja koolitussüsteemide vastu:
 - (a) tagada, et riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud või -süsteemid on seotud Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;
 - (b) vahetada teavet ning edendada vastastikust õpet koolihariduse kvaliteedi tagamise süsteemide kohta, austades samas täielikult riikide erinevaid lähenemisviise kvaliteedi tagamisel; ning
 - (c) arendada edasi kvaliteedi tagamise vahendeid kutsehariduse ja -õppe valdkonnas kooskõlas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikuga kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.
6. Lihtsustada liikuvust ning keskhariiduse ja koolituse ajal välismaal viibitud õppeperioodide õpiväljundite tunnustamist:

- (a) koostades keskharidus- ja koolitusasutustele mõeldud riiklikud suunised tunnustamise üldpõhimõtete ja vahendite kohta;
- (b) edendada läbipaistvuskriteeriumide ja vahendite kasutamist, näiteks pädevustel põhinevad õppelepingud lähetavate ja vastuvõtivate asutuste vahel. Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas laiendada selliste ELi vahendite kasutamist nagu Europassi liikuvuse dokument, Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem ja koolitusala vastastikuse mõistmise memorandum ning muud Europassi oskuste ja kvalifikatsioonide veebiplatvormis esitatud vahendid; ning
- (c) edendada keskhariduse- ja koolitusasutuste ning õppijate ja nende perekondade seas liikuvuse kasutegurit ning selgitada tööandjatele liikuvuse kasutamisest saadavat kasu.

Riiklikud akadeemilise tunnustamise infokeskused

- 7. Arendada riiklike akadeemilise tunnustamise infokeskuste ja kvalifikatsioonide hindajate suutlikkust, eelkõige seoses teabe jagamisega ja veebipõhiste vahendite kasutamisega, et parandada tõhusust ja järjepidevust, ning seoses eesmärgiga vähendada haldus- ja finantskoormust nende teenuste kasutajate jaoks.

Läbitavus ja liikuvus

- 8. Uurida häid tavasid, mida rakendatakse varasemate õpingute tunnustamise ning läbitavuse puhul haridus- ja koolitussektorite, eriti kutsehariduse, koolituse ja kõrghariduse vahel.

Tõendibaas

- 9. Parandada tõendibaasi, kogudes ja levitades andmeid tunnustamisjuhtumite arvu ja liigi kohta.

Aruandlus ja hindamine

- 10. Kahe aasta jooksul pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist ja edaspidi korrapäraselt tuleb olemasolevate raamistike ja vahendite abil esitada aruanne kogemustest ja edusammudest kvalifikatsioonide automaatse vastastikuse tunnustamise ning välismaal saadud õpiväljundite kohta,

KIIDAB HEAKS KOMISJONI KAVATSUSE:

- 11. Edendada üksteiselt õppimist ja heade tavade vahetamist ning koostööd liikmesriikide ja sidusrühmade, tunnustavate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. ELi koostöö eesmärk peab olema selles, et ELi kõrghariduses rakendataks täielikult nii Bologna protsessi kui ka Kopenhaageni protsessi vahendeid kutsehariduse ja -õppe jaoks.
- 12. Üldises keskhariduses algatada ELi koostööprotsess koos liikmesriikidega, et viimaste vahel kujuneks välja tihedam koostöö keskhariduse tasandil ning õnnestuks saavutada käesoleva soovitusel eesmärgid: suurendada läbipaistvust ja tekitada usaldust kooliharidussüsteemide vastu kogu liidus.
- 13. Pakkuda sihipärast tuge haridus- ja koolitusasutustele, kellel esineb keskmisest suuremaid probleeme välismaal veedetud õppeperioodide tunnustamisel.
- 14. Luua ELi veebipõhine kasutajasõbralik teenus keskkoolihariduse kvalifikatsioonide kohta, millelt avaneb juurdepääs kõrgharidusvõimalustele kõigis liikmesriikides.

15. Uurida sünergiat ELi läbipaistvuse edendamise vahendite⁴² vahel ja vajaduse korral neid edasi arendada, eesmärgiga parandada koostööd ning liikuvust hariduse ja koolituse valdkonnas.
16. Uurida uute tehnoloogiate võimalusi, näiteks plokiaheltehnoloogiat, et võimaldada automaatset tunnustamist.
17. Uurida koostöös liikmesriikide ja riiklike akadeemilise tunnustamise infokeskustega nende rolli suurendamise võimalusi hariduse ja koolituse muude sektorite hõlmamisel.
18. Toetada Euroopa rahastamisallikate, nagu programmi „Erasmus+“ või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamist vastavalt vajadusele ja nende olemasolevatele vahenditele, õiguslikule alusele, otsustusprotseduuridele ja prioriteetidele, mis on kindlaks määratud aastateks 2014–2020, ilma et see mõjutaks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi. Tugevdada keskhariduses ja koolituses liikuvust Erasmus+ programmi raames.
19. Anda nõukogule aru soovitusel järeelmeetmete kohta, kasutades olemasolevaid raamistikke ja vahendeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁴² Näiteks akadeemiline õiend, Euroopa arvestuspunktsüsteem, Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik ja Europass.